

OBSAH

PRVNÍ ČÁST

ÚVOD.

ZEMĚ A JEJÍ ŽIVÁ PŘÍRODA PŘED VZNIKEM ČLOVĚKA	15
---	----

DĚJINY PRAVĚKU

HLAVA I	CHARAKTERISTIKA A PERIODIZACE PRAVĚKU. PRAMENY	21
§ 1	Základní dělení pravěku	23
§ 2	Problémy periodizace pravěku	24
§ 3	Prameny k dějinám pravěku	31
HLAVA II	VZNIK ČLOVĚKA A LIDSKÉ SPOLEČNOSTI: OBDOBÍ PŘISVOJOVACÍHO HOSPODÁŘSTVÍ (STARŠÍ DOBA KAMENNÁ, PALEOLIT)	39
Kap. 1	Charakteristika a dělení paleolitu	41
Kap. 2	Vznik a vývoj člověka	43
Kap. 3	Lidstvo v paleolitu	58
§ 1	Nejstarší paleolit (asi 2 500 000—600 000 př.n.l.)	58
§ 2	Starý paleolit (asi 600 000—250 000 př.n.l.)	60
§ 3	Střední paleolit (asi 250 000—50/40 000 př.n.l.)	63
§ 4	Mladý a pozdní paleolit (asi 40 000—8000 př.n.l.)	66
§ 5	Mezolit	74
Kap. 4	Shrnutí	80
HLAVA III	POČÁTKY VÝROBNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ: NEJSTARŠÍ ZEMĚDĚLCI (MLADŠÍ DOBA KAMENNÁ, NEOLIT)	83
Kap. 1	Charakteristika a chronologie neolitu	85
Kap. 2	Přední Asie v neolitu	89
§ 1	Protoneolit (asi 9000—7000 př.n.l.)	89
§ 2	Raný neolit (asi 7000—6300 př.n.l.)	93
§ 3	Starý neolit (asi 6300—5900 př.n.l.)	96
§ 4	Střední neolit (asi 5900—5500 př.n.l.)	98
§ 5	Mladý neolit (asi 5500—5200 př.n.l.)	102
Kap. 3	Evropa v neolitu (6.—4. tisíciletí př.n.l.)	106

HLAVA IV	POČÁTKY ŘEMESEL A MĚST. VZNIK PŘEDPOKLADŮ PRO CIVILIZACI A TŘÍDNÍ SPOLEČNOST V CHALKOLITU (ENEOLITU, POZDNÍ DOBĚ KAMENNÉ)	117
Kap. 1	Charakteristika a chronologie chalkolitu	119
Kap. 2	Přední Asie v chalkolitu	121
§ 1	Starý chalkolit (asi 5200—5000 př.n.l.)	121
§ 2	Střední chalkolit (asi 5000—4300 př.n.l.)	125
§ 3	Mladý chalkolit (asi 4300—3500 př.n.l.)	130
Kap. 3	Evropský chalkolit (eneolit, 3. tisíciletí př.n.l.)	136
Kap. 4	Shrnutí neolitického a chalkolitického vývoje	145

DĚJINY STAROVĚKU

HLAVA V	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE A STÁTY: PŘEDNÍ VÝCHOD A EGEJSKÁ OBLAST V BRONZOVÉ DOBĚ (asi 3500—1100 př.n.l.)	151
Kap. 1	Úvod	153
§ 1	Charakteristika a přehled období. Vznik civilizace, třídní společnosti a státu	153
§ 2	Problém typu nejstarších států	158
§ 3	Obyvatelé Předního východu a Egejské oblasti a jejich etnická příslušnost	164
§ 4	Vznik písma a písemných systémů	173
§ 5	Počítání času a chronologie	184
Kap. 2	Mezopotámie	190
§ 1	Přírodní podmínky	191
§ 2	Prameny k dějinám Mezopotámie	194
§ 3	Přehled pravěkých dějin Mezopotámie (asi do 3500 př.n.l.)	196
§ 4	Vznik prvních států: predynastické období (asi 3500—3000 př.n.l.)	199
§ 5	Sumerské městské státy v raně dynastickém (RD) období (asi 3000—2340 př.n.l.)	205
§ 6	Staroakkadské období (2340 př.n.l. — 2198 př.n.l.)	213
§ 7	Období gutejské nadvlády (2198—2110 př.n.l.)	216
§ 8	Vláda 3. dynastie z Uru (2111—2003 př.n.l.)	217
§ 9	Starobabylónské období (1894—1594 př.n.l.)	221
§ 10	Staroasyrské období (20.—18. stol. př.n.l.)	227
§ 11	Středoasyrské a středobabylónské období (1500—1000 př.n.l.)	231
Kap. 3	Egypt	237
§ 1	Přírodní podmínky	238
§ 2	Prameny	240
§ 3	Přehled pravěkých dějin Egypta I: Paleolitické prisvojovací hospodářství (asi do poloviny 6. tisíciletí př.n.l.)	240

§ 4	Přehled pravěkých dějin Egypta II: Neolitické a chalkolitické (predynastické) období (do 3000 ± 100 př.n.l.)	242
§ 5	Archaická doba. Vznik jednotného egyptského státu (1. a 2. dynastie, 3000 ± 100—2635 př.n.l.)	247
§ 6	Stará říše (2635—2135 př.n.l.)	252
§ 7	První přechodné období (2134—1991 př.n.l.)	265
§ 8	Střední říše (2061—1785 př.n.l.)	266
§ 9	Druhé přechodné období (asi 1785—1552 př.n.l.)	271
§ 10	Nová říše (1552—1070 př.n.l.)	273
Kap. 4	Malá Asie	287
§ 1	Přírodní podmínky	287
§ 2	Prameny	291
§ 3	Přehled pravěkých dějin Malé Asie (Anatolie) do konce 3. tisíciletí př.n.l.	292
§ 4	Období tzv. asyrských obchodních kolonií ve střední a východní části Malé Asie (20. a 19. stol. př.n.l.). Období městského partikularismu a snah o vytvoření většího státního útvaru	298
§ 5	Starochetitské období (kolem 1650—1450 př.n.l.)	301
§ 6	Novochetitské období (1450—1200 př.n.l.)	305
§ 7	Západní Malá Asie ve 2. tisíciletí př.n.l. Trója	313
§ 8	Pád chetitské říše	315
Kap. 5	Syropalestinská oblast	316
§ 1	Přírodní podmínky	317
§ 2	Prameny	319
§ 3	Přehled pravěkých dějin syropalestinské oblasti	320
§ 4	Syropalestinská oblast ve 3. tisíciletí př.n.l.	321
§ 5	Foiníkie ve 2. tisíciletí př.n.l.	323
§ 6	Sýrie ve 2. tisíciletí př.n.l.	324
§ 7	Palestina ve 2. tisíciletí př.n.l.	327
Kap. 6	Egejská oblast	328
§ 1	Úvod	329
§ 2	Přírodní podmínky	330
§ 3	Prameny	332
§ 4	Chronologie	333
§ 5	Paleolit a neolit	335
§ 6	Počátky výroby kovů a vznik předpokladů pro civilizaci ve 3. tisíciletí př.n.l. (rané bronzové období, předpalácové období na Krétě)	337
§ 7	Mínojská civilizace (období prvních a druhých paláců, po r. 2000 — 1. polovina 14. stol. př.n.l.)	340
§ 8	Mykénská civilizace	350
Kap. 7	Souhrn „Mořské národy“ a egejské stěhování. Konec bronzové doby na Předním východě a v Egeidě.	362
Kap. 8	Ostatní Evropa v době bronzové (1900—700 př.n.l.)	366
§ 1	Celková charakteristika a chronologie	366
§ 2	Starší doba bronzová	368
§ 3	Střední doba bronzová	372
§ 4	Mladší doba bronzová	375

HLAVA VI	STÁTY A ŘÍŠE NA PŘEDNÍM VÝCHODĚ V 1. POLOVINĚ 1. TISÍCILETÍ PŘ.N.L.	383
Kap. 1	Úvod	385
Kap. 2	Foinikie	388
Kap. 3	Palestina	391
§ 1	Prameny	392
§ 2	Obyvatelstvo. Příchod hebrejských kmenů do Palestiny	394
§ 3	Období kmenových náčelníků (tzv. soudců, asi 1200—1025 př.n.l.)	395
§ 4	Vznik státu a královské moci	395
§ 5	Období rozděleného království	396
§ 6	Perské období	398
Kap. 4	Egypt v pozdní době (1070—332 př.n.l.)	399
§ 1	Prameny	399
§ 2	Třetí přechodné období (1070—664 př.n.l.)	400
§ 3	Sajská (26.) dynastie (664—525 př.n.l.)	401
§ 4	Od 27. dynastie do příchodu Alexandra Makedonského (332 př.n.l.)	402
Kap. 5	Novoasyrská říše	403
§ 1	Prameny	404
§ 2	Vznik asyrské velkoříše	404
§ 3	Asýrie a Urartu	405
§ 4	Sargonovská dynastie	407
§ 5	Organizace novoasyrské říše	411
Kap. 6	Novobabylónská říše	413
§ 1	Prameny	415
§ 2	Politické dějiny	415
§ 3	Organizace státu	416
§ 4	Krise a pád říše	417
Kap. 7	Malá Asie	418
§ 1	Frygové	421
§ 2	Lýdové	421
Kap. 8	Írán: Médové a Peršané	422
§ 1	Zeměpisný přehled a přírodní podmínky	423
§ 2	První písemné zprávy o Íránu	425
§ 3	Říše médská a založení státu achaimenovského	426
§ 4	Vláda Kambýsa a Dáreia I.	429
§ 5	Achaimenovská říše od smrti Dareia I. do konce dynastie	435
HLAVA VII	ŘEKOVÉ A ŘECKÉ STÁTY V 1. POLOVINĚ 1. TISÍCILETÍ PŘ.N.L.	437
Kap. 1	„Temné“ nebo homérské období (asi 1100—asi 800 př.n.l.)	439
§ 1	Úvod	439
§ 2	Prameny. Homérské eposy	440
§ 3	Příchod Dórá. Osídlení maloasijského pobřeží. Řecké kmeny a dialekty	444
§ 4	Řecká společnost v „temném“ období	447
§ 5	Řecko a Orient. Řecká abeceda	451
Kap. 2	Archaické období: raná polis a kolonizace Středomoří a Černomoří (800—500 př.n.l.)	454

§ 1	Městský stát (polis) a problém vzniku státu	456
§ 2	Prameny	458
§ 3	Velká řecká kolonizace	464
§ 4	Vnitřní vývoj řeckých států	473
§ 5	Politický vývoj Řecka. Celořecké instituce	484
§ 6	Sparta a spartský (peloponnéský) spolek do konce archaické doby	489
§ 7	Athény do konce archaické doby	493
HLAVA VIII ŘECKÉ STÁTY V 5. A 4. STOL. PŘ. N. L.: VRCHOL A PÁD KLASICKÉ POLIS		501
Kap. 1	Prameny	503
Kap. 2	Iónské povstání a odražení perského útoku na Řecko (500—478 př.n.l.)	508
§ 1	Povstání řeckých měst v Malé Asii	508
§ 2	Dáriův útok na Řecko. Bitva u Marathónu	509
§ 3	Themistoklés a počátky athénské námořní moci	510
§ 4	Odražení Xerxova útoku na Řecko	512
Kap. 3	Počátky délského (athénského) námořního spolku a protiútok Řeků proti Persii (478—462/1 př.n.l.)	514
§ 1	Založení délského (athénského) námořního spolku	515
§ 2	Kimónovy úspěchy proti Peršanům a počátky nadvlády Athén ve spolku	516
§ 3	Vnitřní vývoj ve Spartě a v Athénách. Efialtova reforma a roztržka Athén se Spartou	517
Kap. 4	První střetnutí Sparty a Athén (461—446/5 př.n.l.). Ukončení bojů s Persií	520
Kap. 5	Athénská říše a athénská demokracie v době Periklově	522
§ 1	Třídní a mocenská struktura	524
§ 2	Athénská říše	525
§ 3	Athénská společnost a demokratické zřízení	529
§ 4	Metoikové a otroci	534
§ 5	Athény jako kulturní centrum východního Středomoří	540
§ 6	Zahraniční politika periklovských Athén a předehra peloponnéské války	549
Kap. 6	Peloponnéská válka (431—404 př.n.l.)	551
Kap. 7	Období přechodných hegemonií. Dobyť Řecka Makedonií (404—338 př.n.l.)	557
§ 1	Změna politické struktury Řecka ve 4. stol. př.n.l.	558
§ 2	Politický vývoj v Řecku do makedonského zásahu	561
§ 3	Athény a Makedonie. Dobyť Řecka Filipem II. Makedonským (338 př.n.l.)	563
HLAVA IX ALEXANDROS MAKEDONSKÝ A VZNIK HELÉNISTICKÝCH ŘÍŠÍ (336—276 PŘ. N. L.)		567
Kap. 1	Říše Alexandra Makedonského	569
Kap. 2	Alexandrovi nástupci (diadochové) a rozdělení jeho říše (323—276 př.n.l.)	573